

Forfatter: Aage Friis, 1870-1949

Titel: Udrag fra Fra det Heibergske Hjem

Citation: Aage Friis, 1870-1949: "Fra det Heibergske Hjem", i *Fra det Heibergske Hjem*, J. H. Schultz Forlag, s. 23. Onlineudgave fra Danmarks Breve:
<https://tekster.kb.dk/text/letters-002922578-000-shoot-idm140619158492656.pdf>
(tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Fra det Heibergske Hjem

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Det fremgaar af Et Liv, at Fru Heiberg ved Udarbejdelsen stedse benyttede et stort skriftligt Materiale, væsentlig Breve, som hun fra sin tidlige Ungdom havde opbevaret. Ogsaa Heiberg havde gemt sine Breve og Manuskripter, og da han 1859 havde tilintetgjort adskilligt, havde han skaanet alt, hvad der kunde oplyse Forholdet mellem hans Forældre, Peter Andreas Heiberg og Thomasine Buntzen, deres Ægteskab og Skilsmisse. Efter Heibergs Bortgang bevarede Fru Heiberg imidlertid omhyggelig ikke alene de Heiberg-Gyllembourgske Papirer fra det ældste Heibergske Hjem og det øvrige skriftlige, der efter hendes Mands Død var i Hjemmet, men ogsaa alt, hvad der senere kom hende i Hænde. Den Trang, hun havde til at opbevare sine Breve, maatte naturligt forøges ved hendes daglige Omgang med den historisk interesserede Samler, ivrige Dagbogs- og Brevskriver A. F. Krieger, der straks efter Heibergs Død traadte hende nær. Hans Produktionsevne var ringe, og hans histos. 24riske Interesse fik da Udtryk i ivrig Tilvejebringelse af Oplysninger, gennem Læsning, Afskrivning af fremmede Breve og Optegnelser, Spørgen i Breve til fjern og nær om alt, hvad der kunde give Besked om, hvad der gik for sig af Betydning, nu eller i de foregaaende Menneskealdre, under den danske og nordiske, politiske og aandelige Udvikling, der for ham betød Tidens Fylde. Det siger sig selv, at alt, hvad der vedrørte Fru Heiberg og hendes Kreds, blev ham særlig dyrebart. Om Fru Heiberg har billiget sin Mands »Udrensning« af hans Papirer, vides ikke, men sikkert er det, at hun ikke gjorde noget tilsvarende, men tværtimod alt, hvad der stod i hendes Magt, for at bevare sit skriftlige Efterladenskab. Indledningen til hendes Forfattervirksomhed blev, bortset fra de tre smaa Lystspil, »En Søndag paa Amager«, »Abekatten« og »En Sommeraften« samt nogle anonyme Bladartikler, Bogen om »Peter Andreas Heiberg og Thomasine Gyllembourg«, som hun udgav 1882; den byggede just paa noget af det, som Heiberg havde skaanet; men dette var kun en saare ringe Del af det mægtige Brev- og Optegnelsesmateriale, der laa samlet i Gothersgade, hvor hun og tre Adoptivdøtre havde deres Hjem. Med hele dette Materiale — vistnok hver eneste Stump af, hvad Fru Heiberg siden sin tidligste Ungdom selv havde modtaget af Breve, Billetter, Digte og af, hvad hun havde samlet og ordnet af de talløse Tryksager fra Blade og Tidskrifter, hvori hun, og vel for en stor Del ogsaa Heiberg, gennem mange Aartier var blevet omtalt — skred hun i 1880'erne til den endelige Supplering og Udarbejdelse af »Et Liv«. Om dette Værks Tilblivelse har Fru Heiberg selv givet Oplysninger, der forøges ved Meddelelser af A. D. Jørgensen i den trykte Udgave, i hans »En Redegørelse for min Udvikling og mit Forfatterskab« og i flere af hans for nylig udgivne Breve. 1) 1878 havde Krieger indført A. D. Jørgensen hos Fru Heiberg. Han kom for at lære hendes Pigebørn Historie; men da han vandt hendes Tillid, og det viste sig, s. 25 at han, der i disse Aar for Alvor syslede med Danmarks Historie i den forløbne Del af det 19. Aarhundrede, havde bedre Forudsætninger end nogen anden for at drøfte Heibergernes og Kriegers saavel som dennes nationalliberale Samtidiges Indsats, gjorde hun ham bekendt med Manuskriptet til sin Selvbiografi. I 1887 fik A. D. Jørgensen hende til at offentliggøre et Brudstykke i et Festskrift til Vennen Kriegers 70-Aars Fødselsdag. Derefter traf Fru Heiberg endelig Beslutning om, at Memoirerne skulde offentliggøres, og nu gennearbejdedes de foreliggende Manuskripter, mest saaledes at Jørgensen læste dem højt under Aftensammenkomster i Fru Heibergs Hjem, hvor ogsaa Krieger var til Stede. Alt drøftedes i Samtaler, og den kloge Historiker, hvis Sympati og Beundring for Fru Heiberg parredes med vaagen Kritik, ledede, næsten som en, dog for skaansom, Forhørsdommer, Prøvelsen af Manuskriptets Rigtighed, saavel hvad angik Erindringsevnen Sikkerhed som Grundlaget for de subjektive Domme over Mennesker og Begivenheder, som spillede Hovedrollen i Tilbageblikket.